

Platform
Zakelijke
Dienstverlening
Leeuwarden

Platform
Zakelijke
Dienstverlening
Leeuwarden

WELKOM!

**Wonen en werken
binnen regio Leeuwarden
11 mei 2026**

Planbureau Fryslân

Wouter Marchand en Gerian Kuiper

Planbureau
Fryslân

Platform Zakelijke Dienstverlening Leeuwarden

Dr. Wouter Marchand
Gerian Kuiper MSc

GERIAN KUIPER MSC

Onderzoeker

 [E-mail Gerian](#)

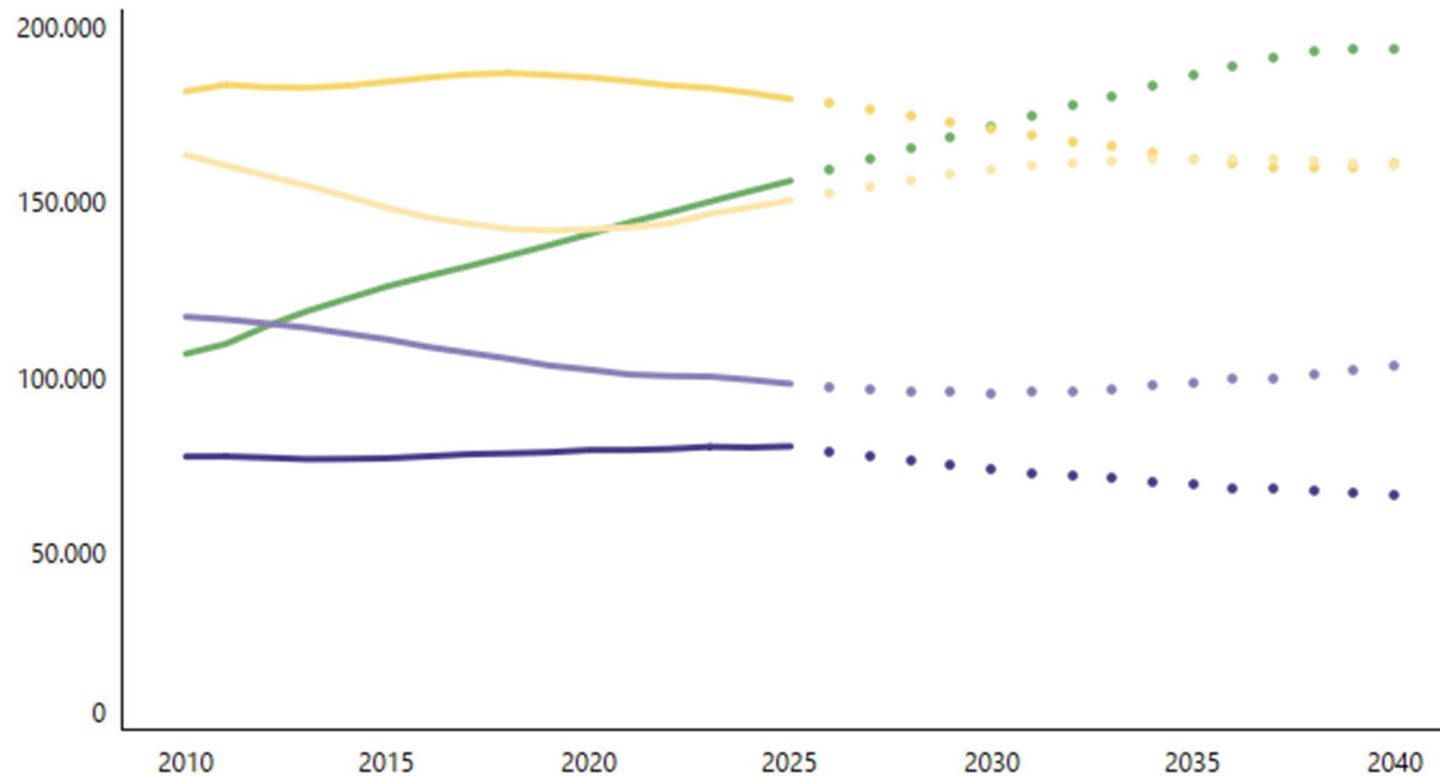
DR. WOUTER
MARCHAND

Senior onderzoeker

Onze boodschap vandaag

- De arbeidsmarkt voor de sector zakelijke dienstverlening kent een toenemende krapte
- Om die krapte tegen te gaan is er winst nodig op twee terreinen:
  - Productiviteit (investerings in digitalisering en automatisering)
  - Het bevorderen van een adaptief werknemersbestand (Leven Lang Leren)

Ontwikkeling leeftijdsgroepen bevolking

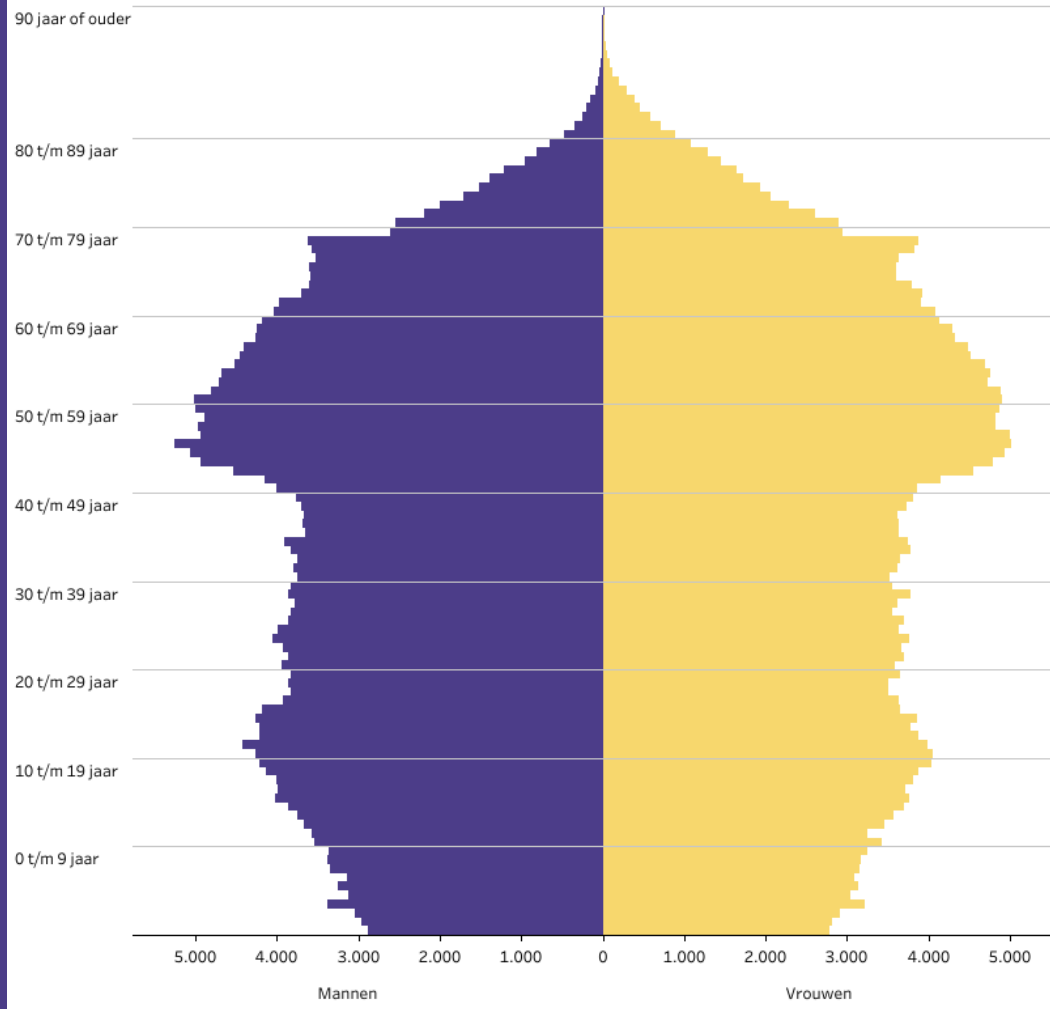
Algehele bevolkingsgroei, maar een krimpene beroepsbevolking

In 2050: ~24.000 minder mensen beschikbaar op de Friese arbeidsmarkt

- 14 jaar en jonger
- 15-24 jaar
- 25-44 jaar
- 45-64 jaar
- 65 jaar en ouder

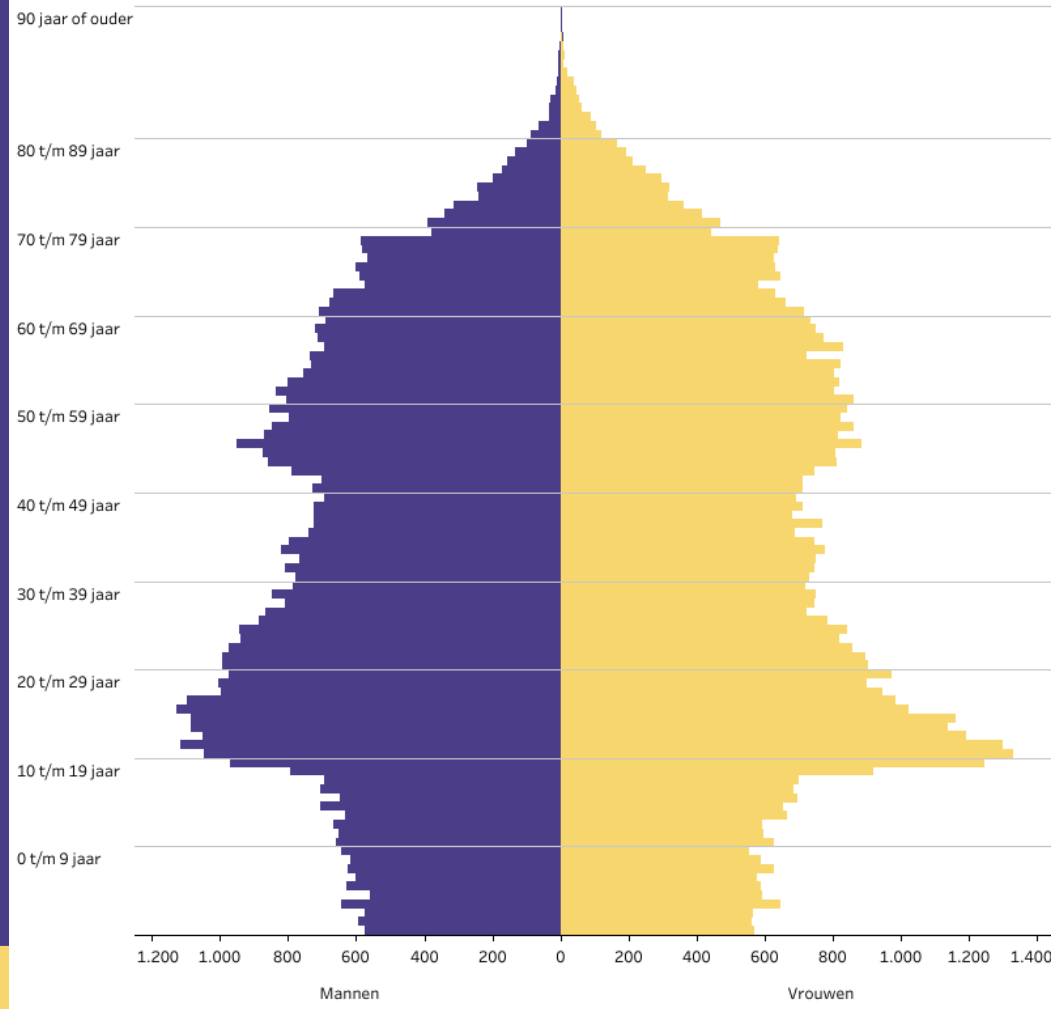
Bevolkingspiramide Fryslân

Regio: Fryslân
Vergelijkingsregio: Geen vergelijking
Jaar: 2025

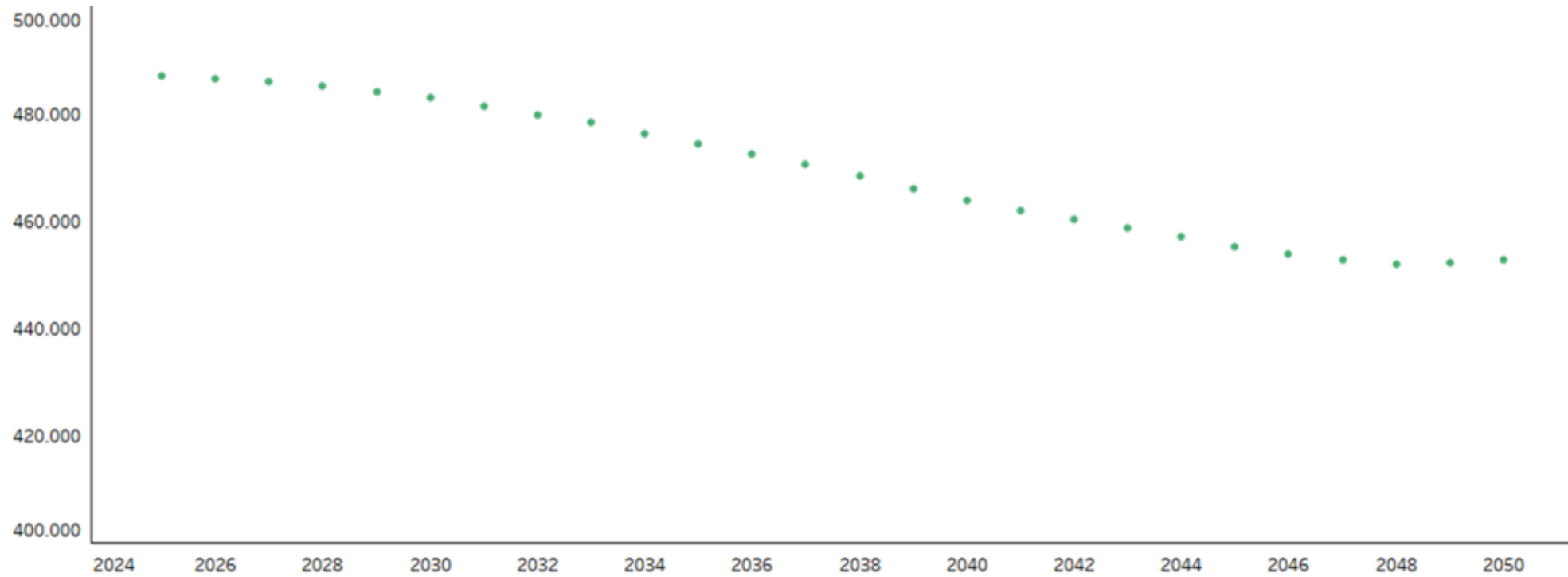

Bevolkingspiramide Leeuwarden regio

Regio: Leeuwarden regio
Vergelijkingsregio: Geen vergelijking
Jaar: 2025

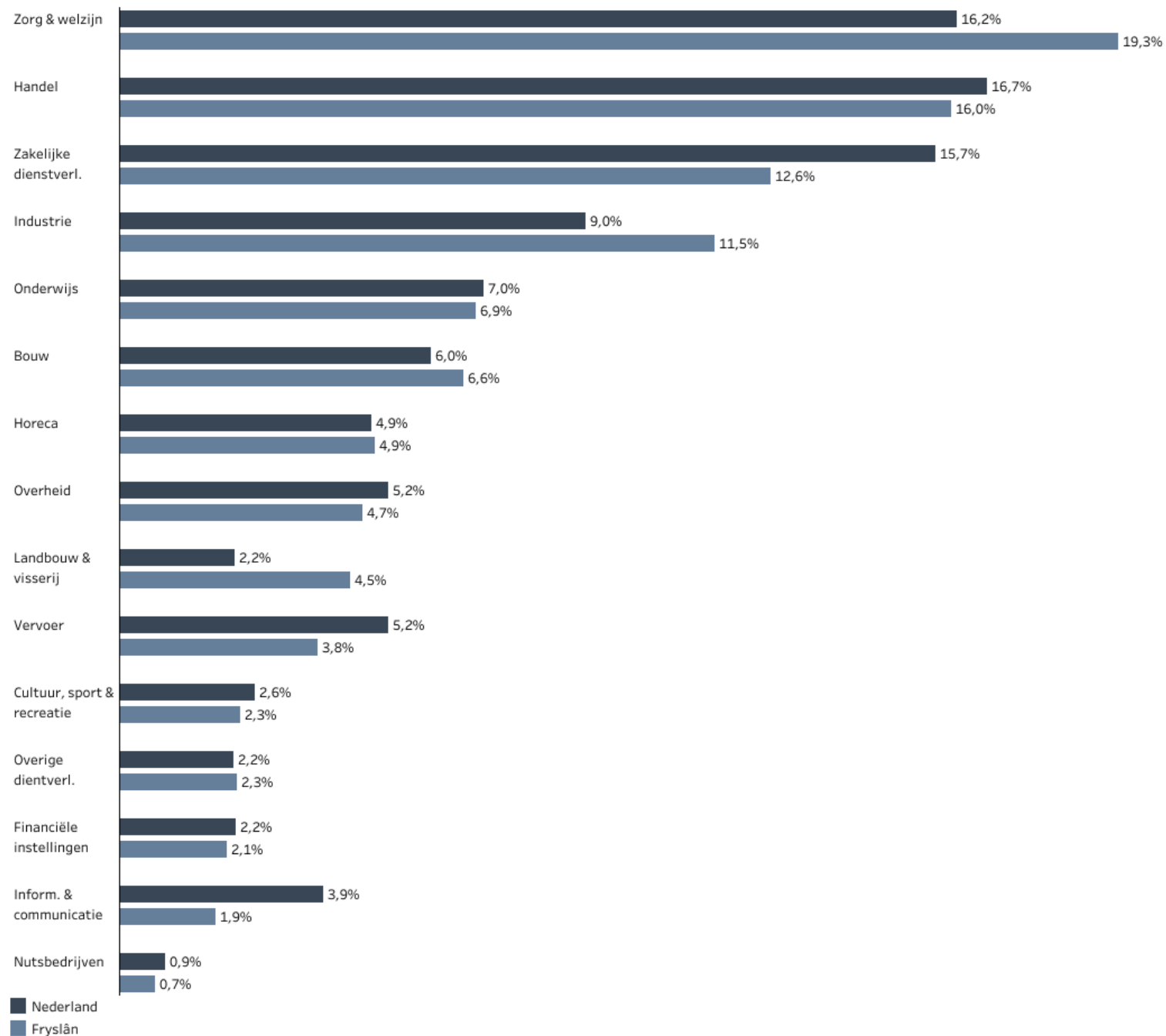
Krimpene beroepsbevolking Fryslân

Openstaande vacatures

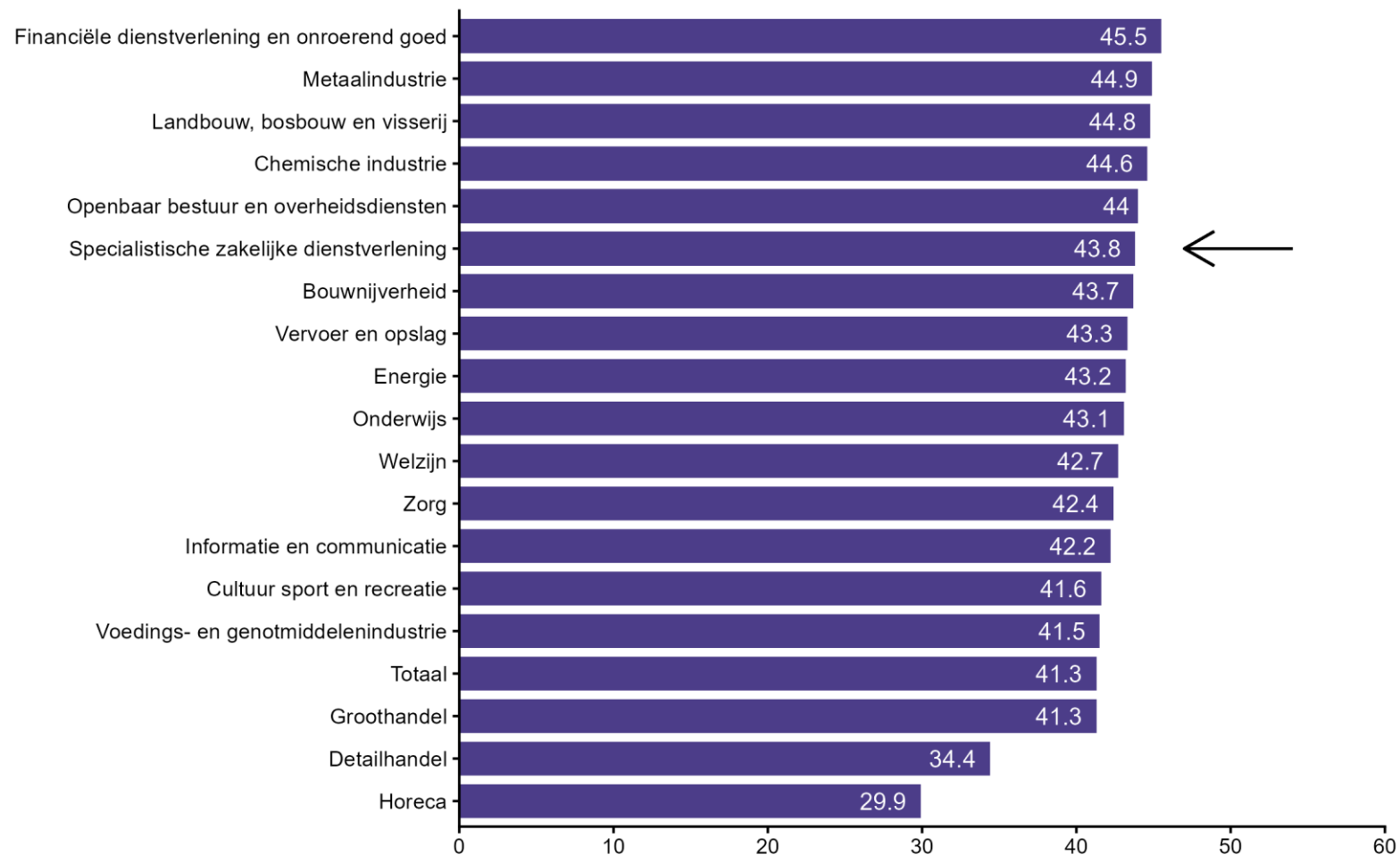

Sectorstructuur banen (als percentage)

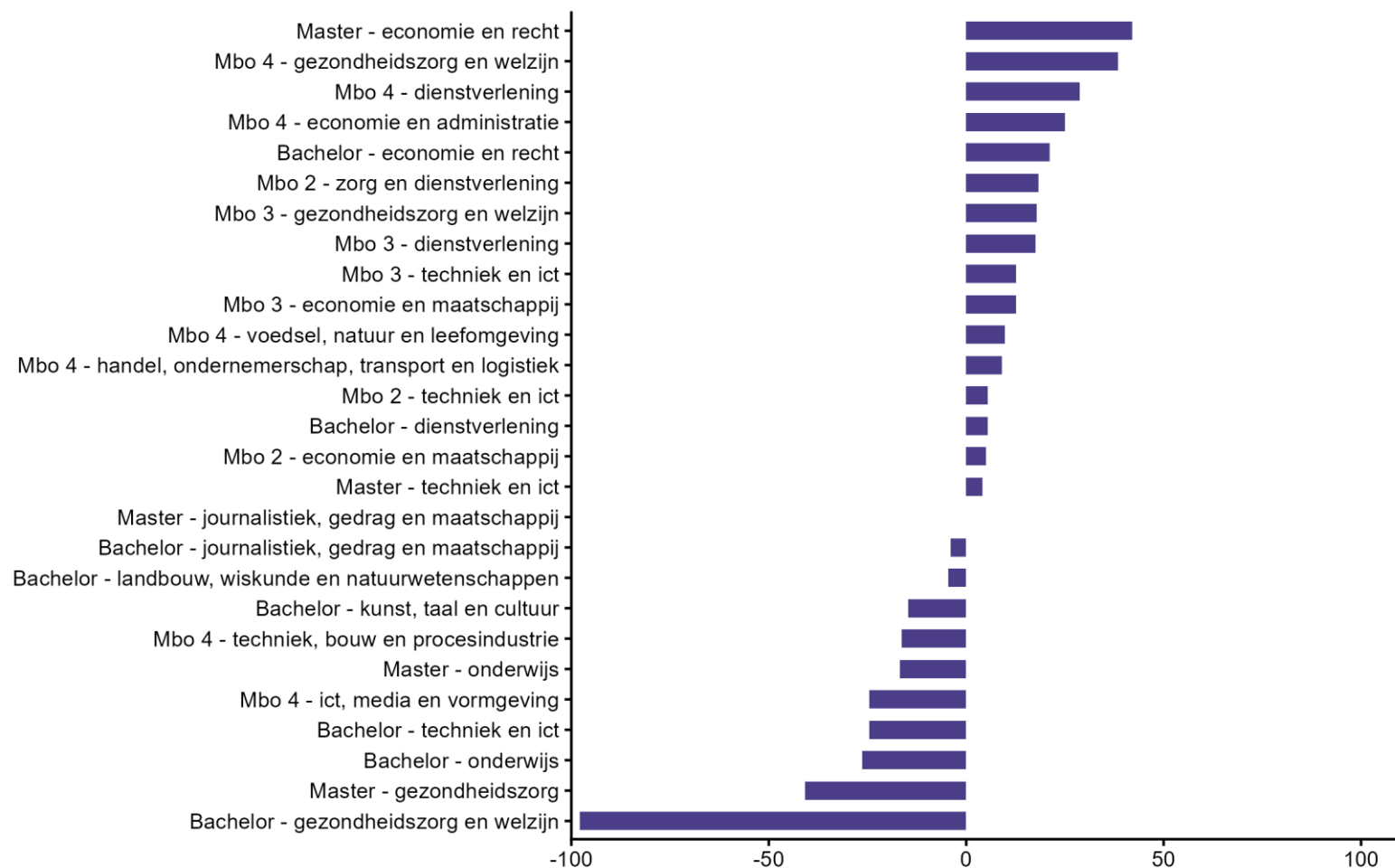

Bron: Provincie Fryslân

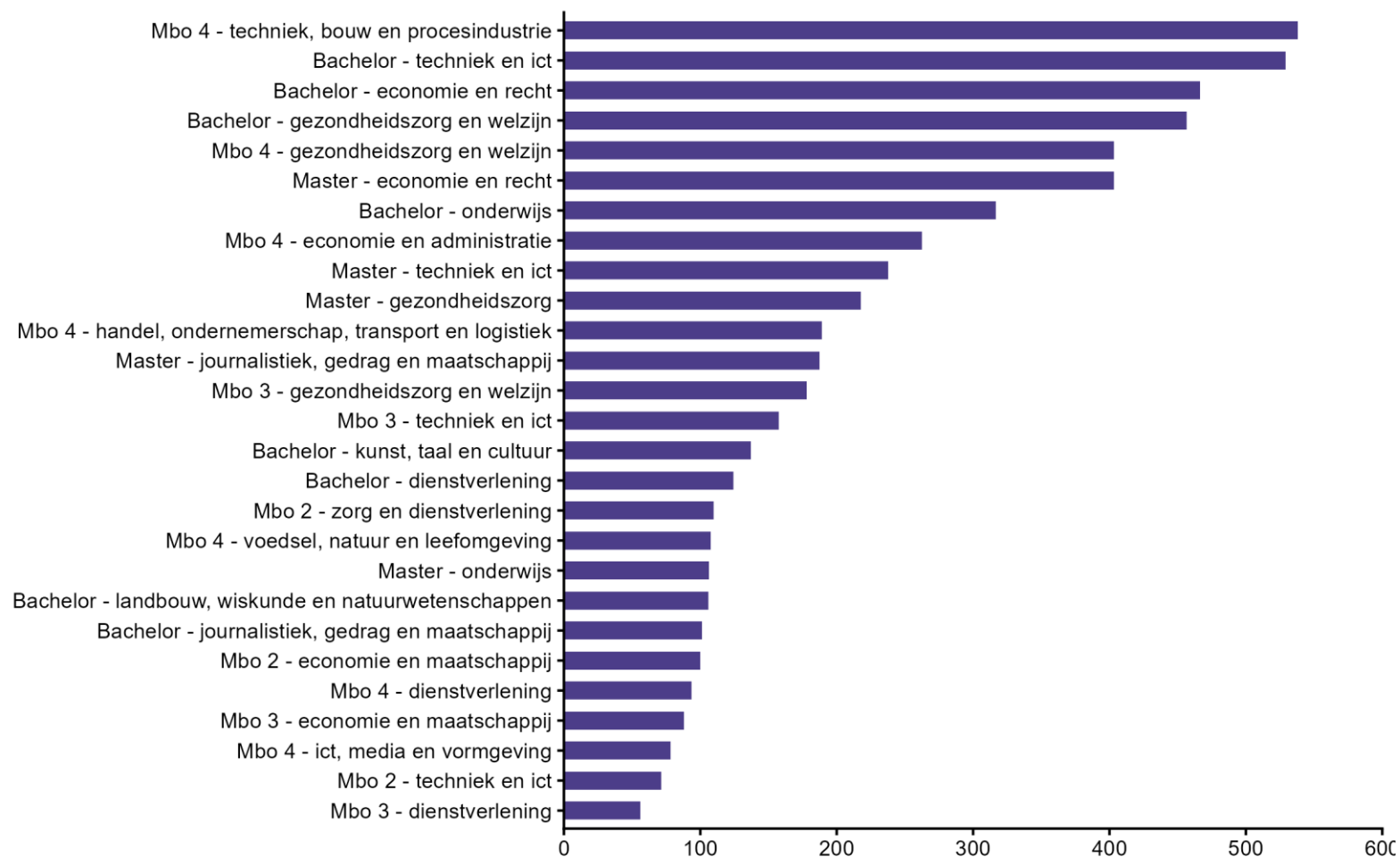
Gemiddelde leeftijd per beroepssector in Fryslân

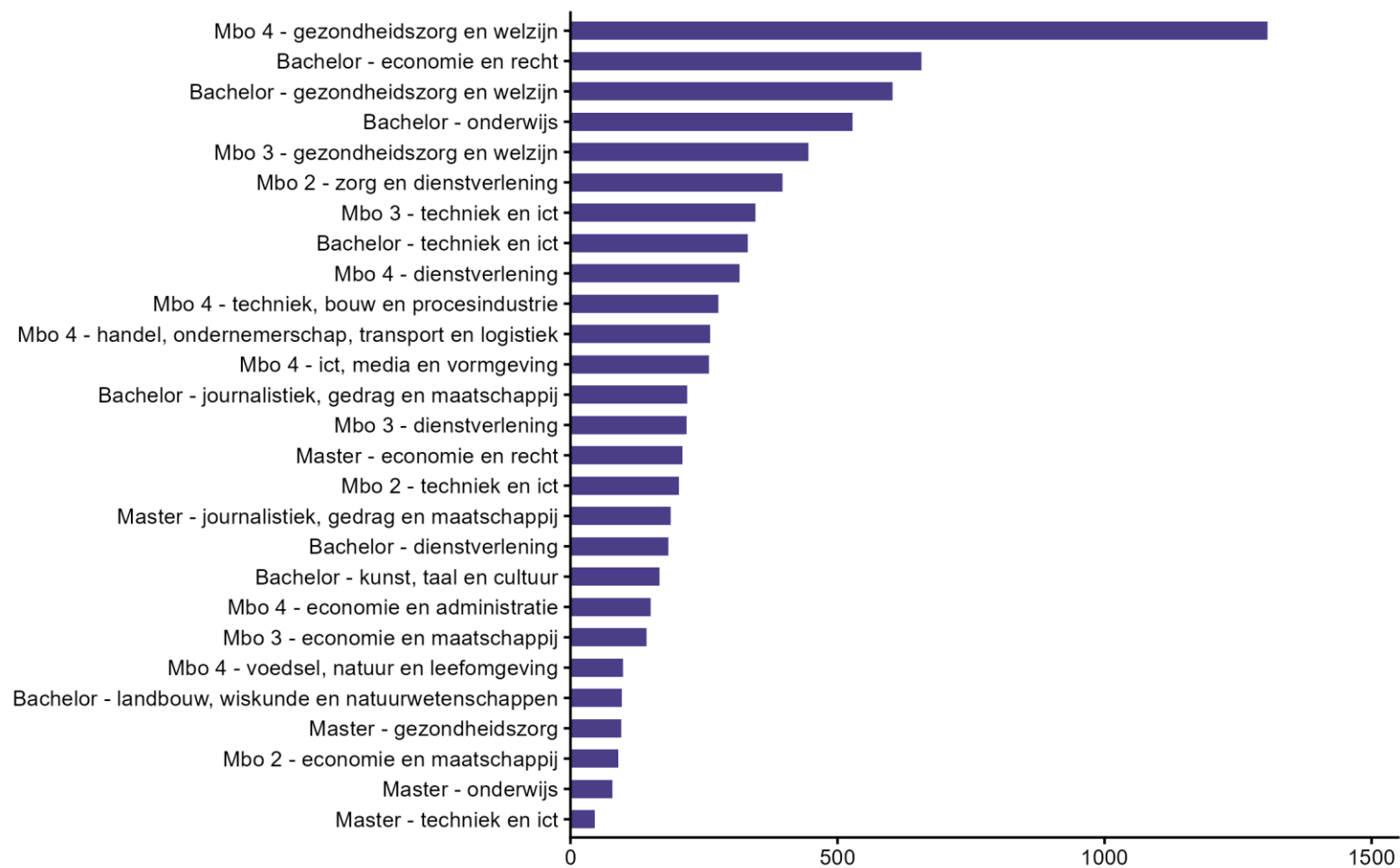
Jaarlijkse uitbreidingsvraag per sector tot 2030 in Fryslân

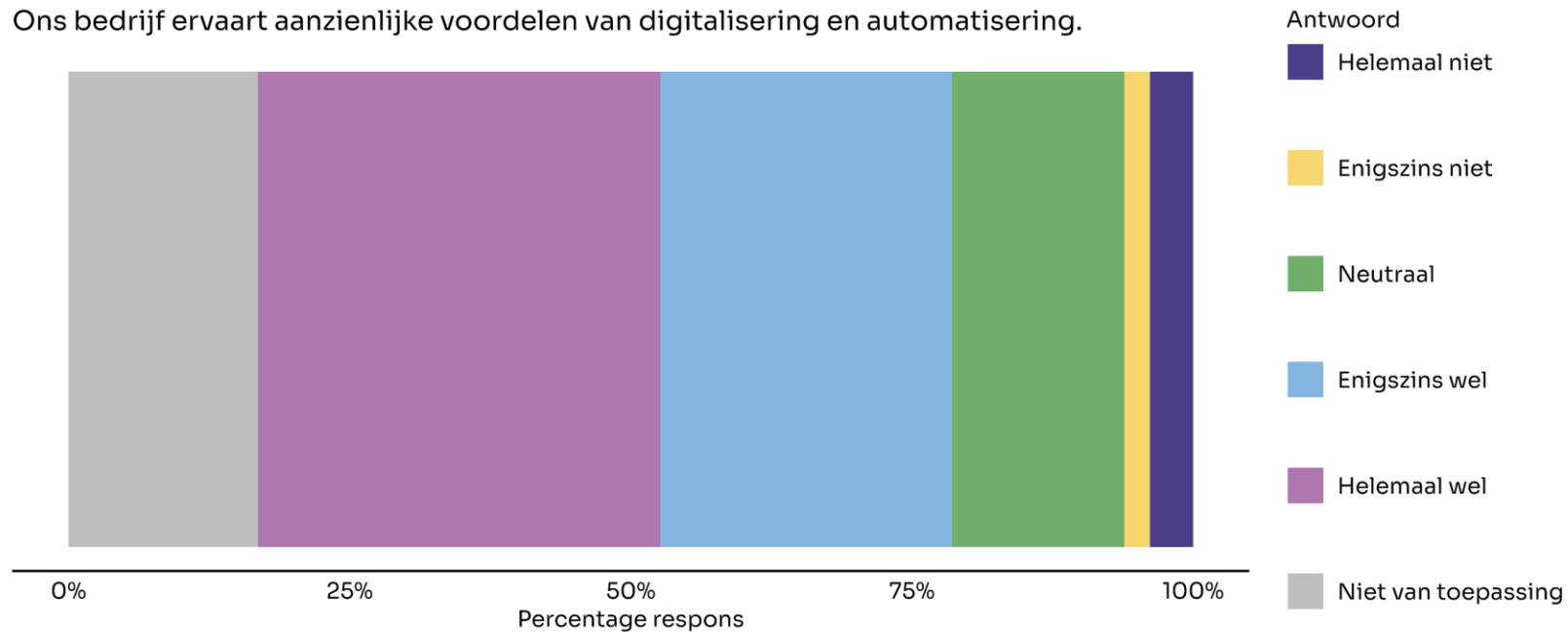
Jaarlijkse vervangingsvraag per sector tot 2030 in Fryslân

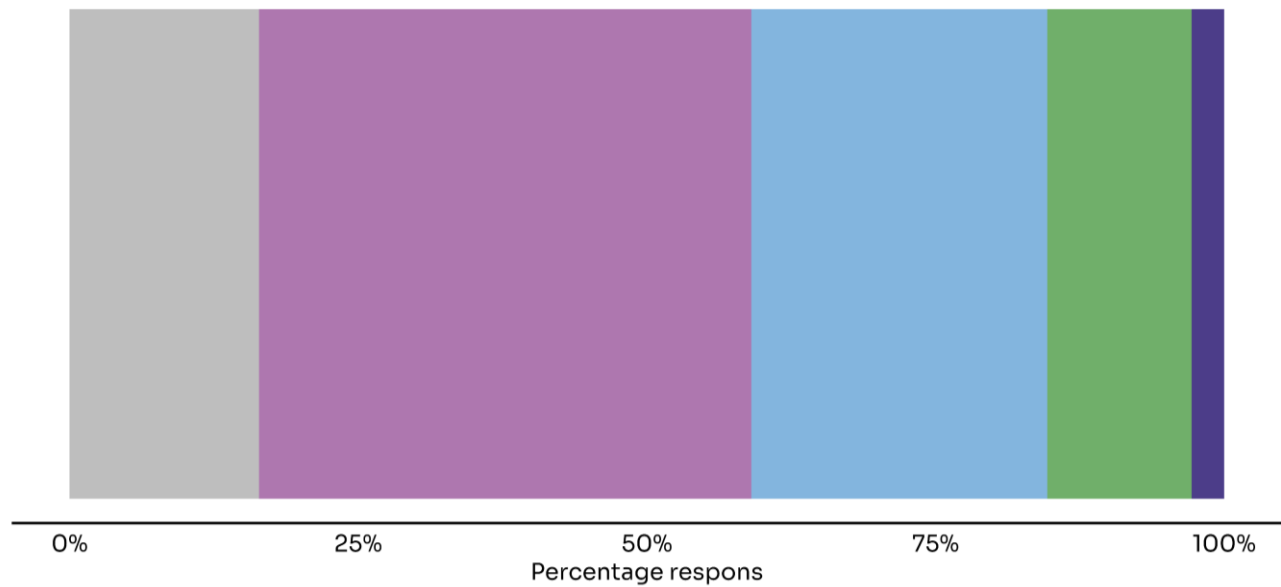
Jaarlijkse instroom per sector tot 2030 in Fryslân

Ons bedrijf ervaart aanzienlijke voordelen van digitalisering en automatisering.

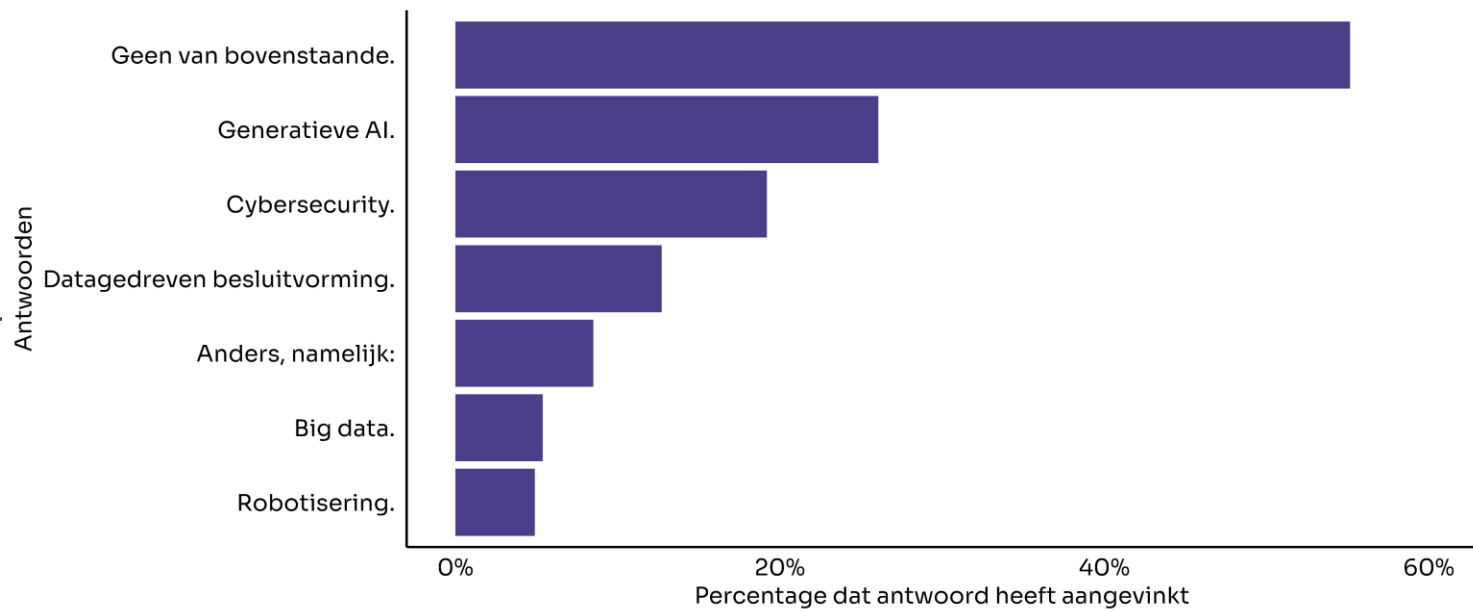
Totaal

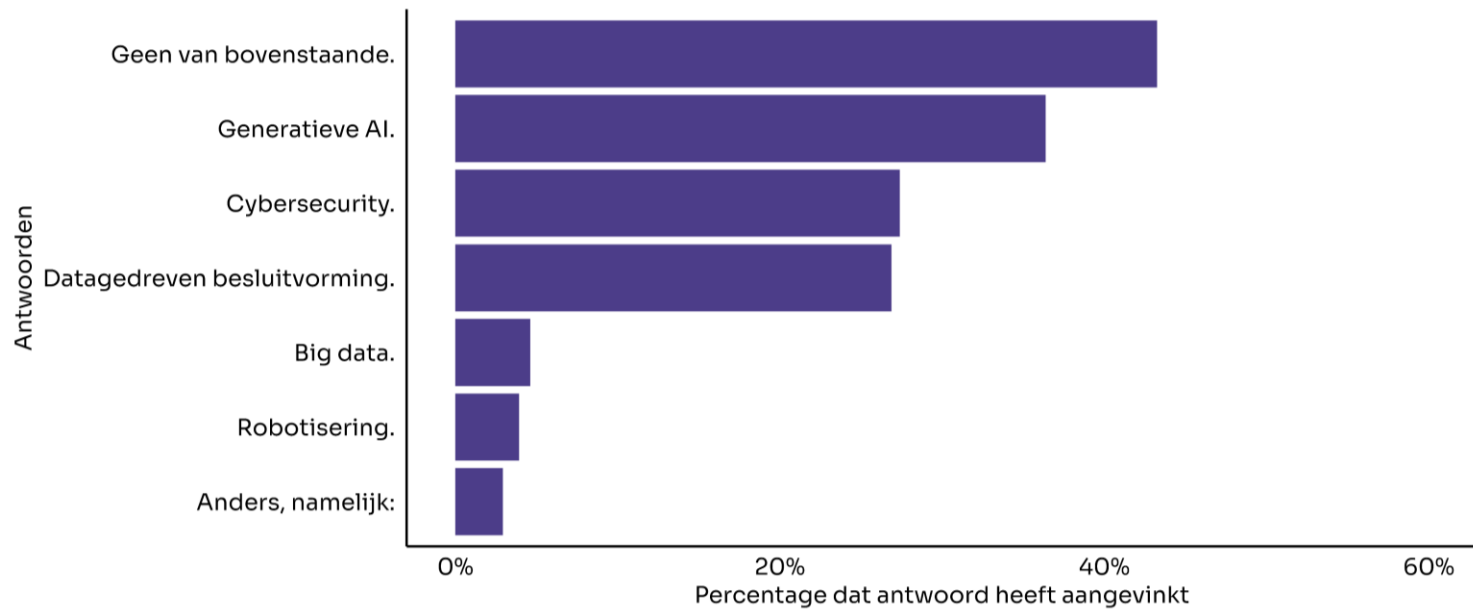
Sector Zakelijke
Dienstverlening

Bron: Planbureau Fryslân

In welke vormen van digitalisering en automatisering investeert uw bedrijf?

Totaal

Sector Zakelijke
Dienstverlening
Bron: Planbureau Fryslân

Leven Lang Leren

Volgt u op dit moment of heeft u in de afgelopen 12 maanden een opleiding gevolgd?

Fryslân Totaal: 15%

Sector Zakelijke Dienstverlening: 13%

Heeft u in de afgelopen 12 maanden trainingen of cursussen gevolgd die korter waren dan 6 maanden?

Fryslân Totaal: 50%

Sector Zakelijke Dienstverlening: 48%

Leven Lang Leren

Belangrijkste redenen voor het volgen van de cursus/opleiding

- Uit Interesse/hobby
- Omdat dit verplicht was
- Om een diploma of certificaat te behalen

Het gaan uitvoeren van **nieuwe en/of andere taken** is in mindere mate een drijfveer voor het volgen van een cursus of opleiding

Als eerste op de hoogte van
onze nieuwste publicaties?

Meld u aan voor het publicatienieuws

www.planbureau.frl

gkuiper@planbureau.frl

wmarchand@planbureau.frl

Bedankt

Rijksuniversiteit Groningen

Femke Cnossen

Femke Cnossen

university of
 groningen

*Universitair Docent
 Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen
 Rijksuniversiteit Groningen*

**NWO Veni beurs “Learning the Right Skill for an AI-
 driven Labour Market”**

Is digitalisering de oplossing voor arbeidskrapte?

AI en de zakelijke dienstverlening

1

Een korte
geschiedenis van
technologie en de
arbeidsmarkt

Wat kunnen we leren
van het verleden?

2

AI en de arbeidsmarkt

Wat zijn de trends op
dit moment?

3

AI als oplossing voor
arbeidsmarktkrapte

Kan AI de vraag naar
arbeid verkleinen?

1

Een korte
geschiedenis van
technologie en de
arbeidsmarkt

Wat kunnen we leren
van het verleden?

2

AI en de arbeidsmarkt

Wat zijn de trends op
dit moment?

3

AI als oplossing voor
arbeidsmarktkrapte

Kan AI de vraag naar
arbeid verkleinen?

De enige
constante op de
arbeidsmarkt is
continue
verandering

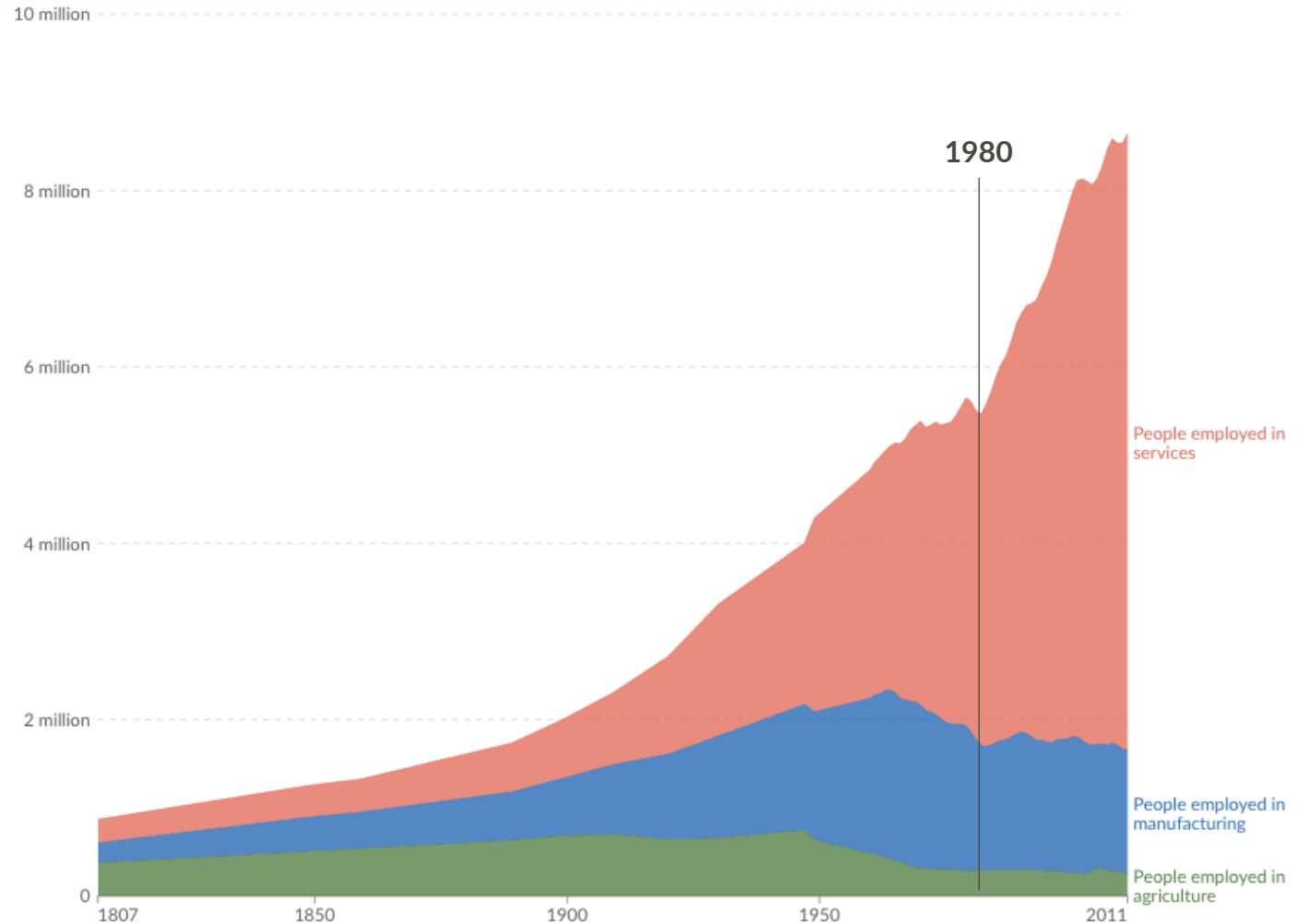
Employment by economic sector, Netherlands, 1807 to 2011

Number of people employed by economic sector.

Our World
in Data

Table Chart

Settings

Play time-lapse

1807

2011

Data source: Our World In Data based on Herrendorf et al. (2014) - [Learn more about this data](#)

OurWorldinData.org/structural-transformation-and-deindustrialization-evidence-from-todays-rich-countries | CC BY

Baan polarisatie

Routine-vervangende technologische verandering in Europa (1999-2010)

Gregory, Salomons, Zierahn (2022)

9,4 miljoen banen verdwenen door vervanging door technologie: machines vervangen werknemers

15,3 miljoen banen erbij door vraag naar nieuwe producten

8,7 miljoen banen erbij door meer vraag naar lokale diensten

14,6 miljoen banen erbij door technologische verandering

Technologie doet drie dingen

Taken vervangen

Nieuwe taken
creëren

Bestaande taken
complementeren

1

Een korte
geschiedenis van
technologie en de
arbeidsmarkt

Wat kunnen we leren
van het verleden?

2

AI en de arbeidsmarkt

Wat zijn de trends op
dit moment?

3

AI als oplossing voor
arbeidsmarktkrapte

Kan AI de vraag naar
arbeid verkleinen?

Technologie doet drie dingen

Taken vervangen

Nieuwe taken
creëren

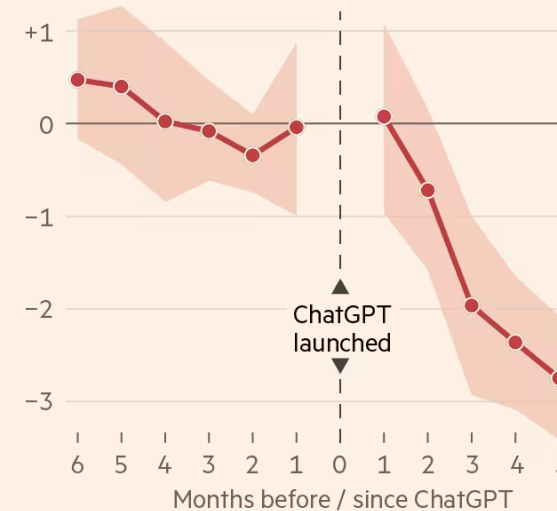
Bestaande taken
complementeren

Eerste signalen van verandering: **freelancers** vinden minder makkelijk werk

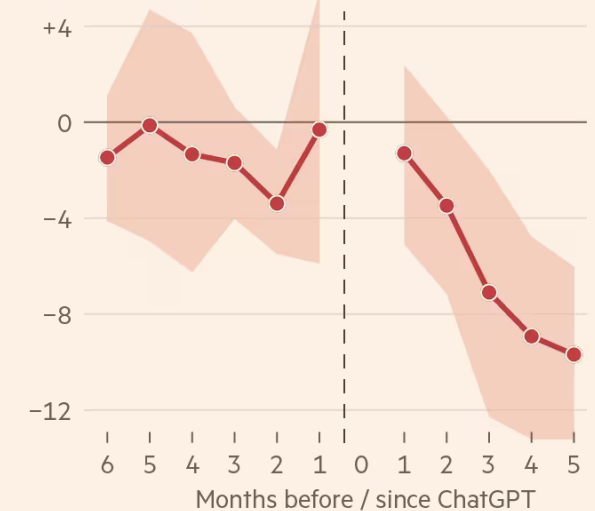
Generative AI is already taking white-collar jobs and wages in the online freelancing world

Change in employment and earnings from writing and editing jobs on an online freelancing platform after the launch of ChatGPT

% change in monthly freelance jobs ...

... and earnings

Source: *The Short-Term Effects of Generative AI on Employment: Evidence from an Online Labor Market* (Hui et al, 2023)
© FT

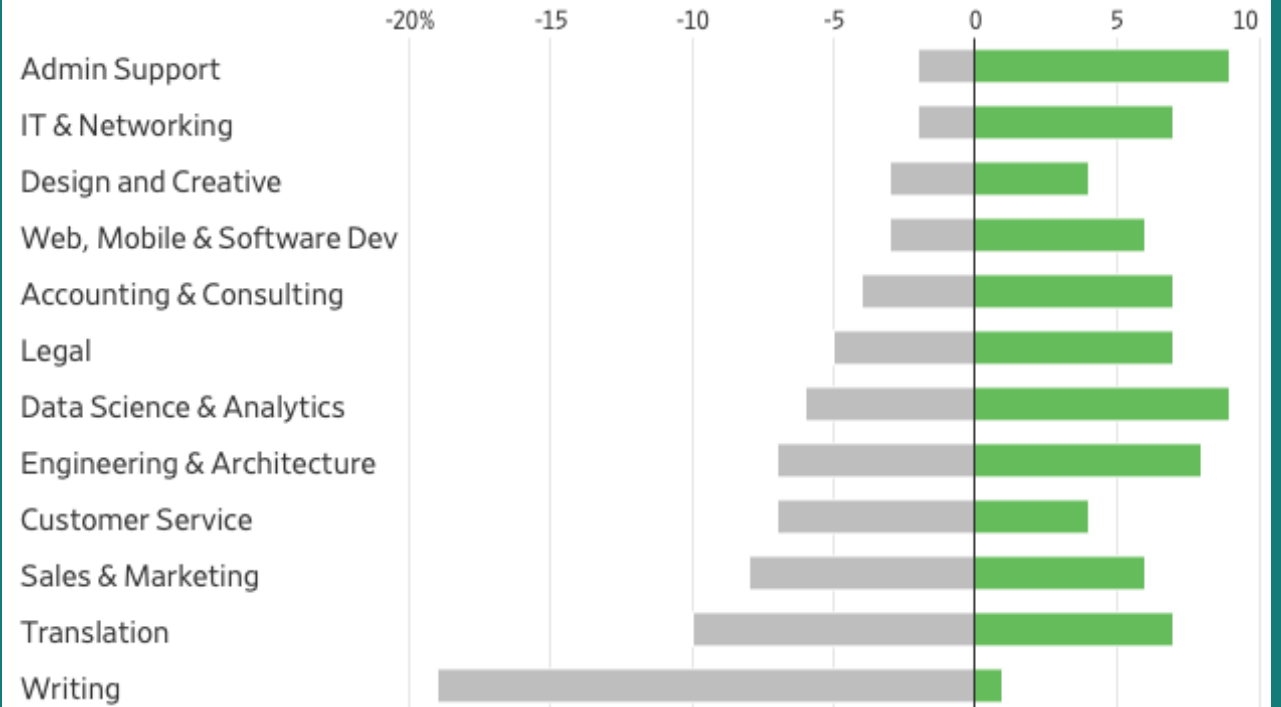
Eerste signalen van verandering: **freelancers** vinden minder makkelijk werk

Vooraf simpele taken van schrijvers, vertalers en marketeers worden vervangen door GenAI

Impact of Generative AI by task type

Percentage change in pay since ChatGPT rolled out in November 2022

■ High value ■ Low value

Note: High value tasks are defined as complex and requiring skill, while low value ones are repetitive, routine and can often be automated.

Source: Upwork

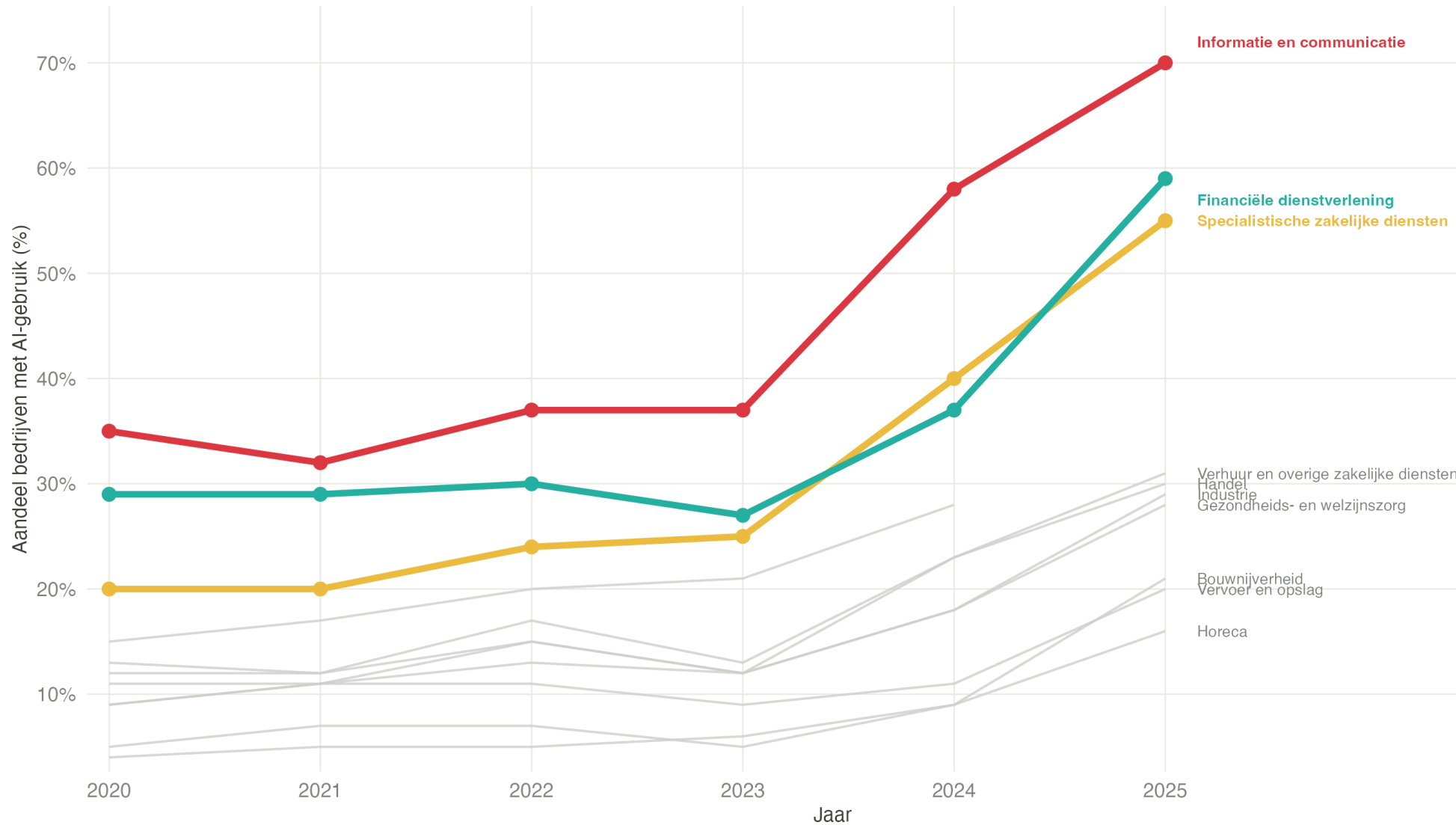
Bron: <https://www.theatlantic.com/economy/archive/2025/04/job-market-youth/682641/>

**Hoe zit dat in
Nederland?**

AI-gebruik neemt sterk toe in IT, zakelijke dienstverlening en finance

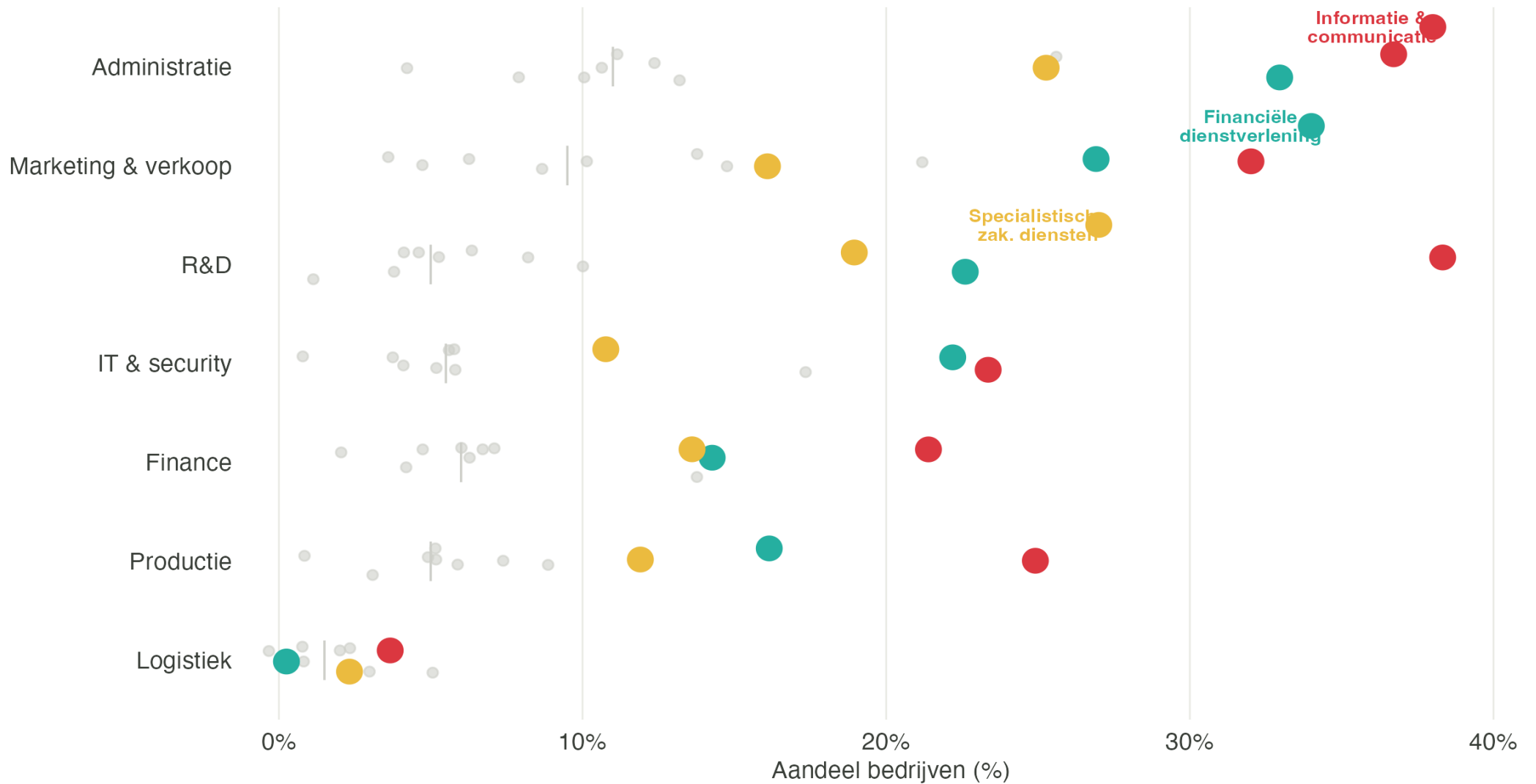
Aandeel bedrijven dat AI gebruikt, naar sector (2020–2025)

Bron: CBS ICT-enquête bedrijven (Statline).

AI wordt het vaakst ingezet voor administratie, marketing en IT

Aandeel bedrijven dat AI gebruikt per taak, 2025. Elke stip is een sector.

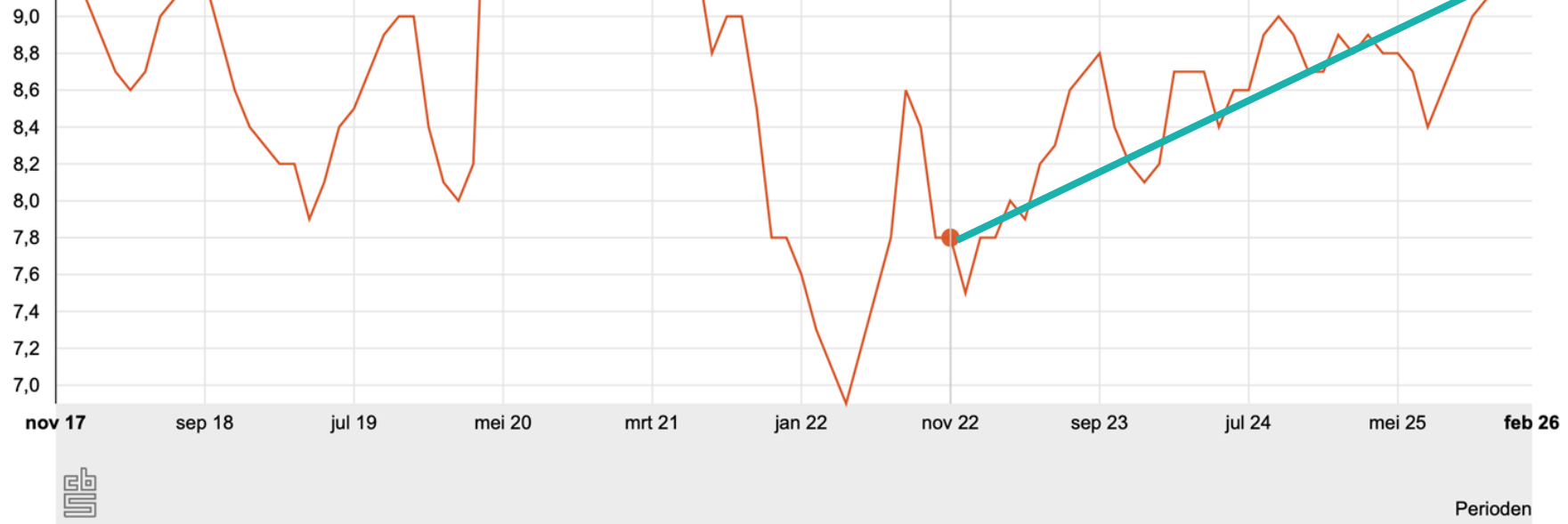

Bron: CBS ICT-enquête bedrijven (Statline). Streep = mediaan over alle sectoren.

Artikel

Dalende werkgelegenheid onder Nederlandse jongeren die concurreren met GenAI

Jesse Groenewegen, Niek van Limbergen, Nic Vrieselaar 22 januari 2026

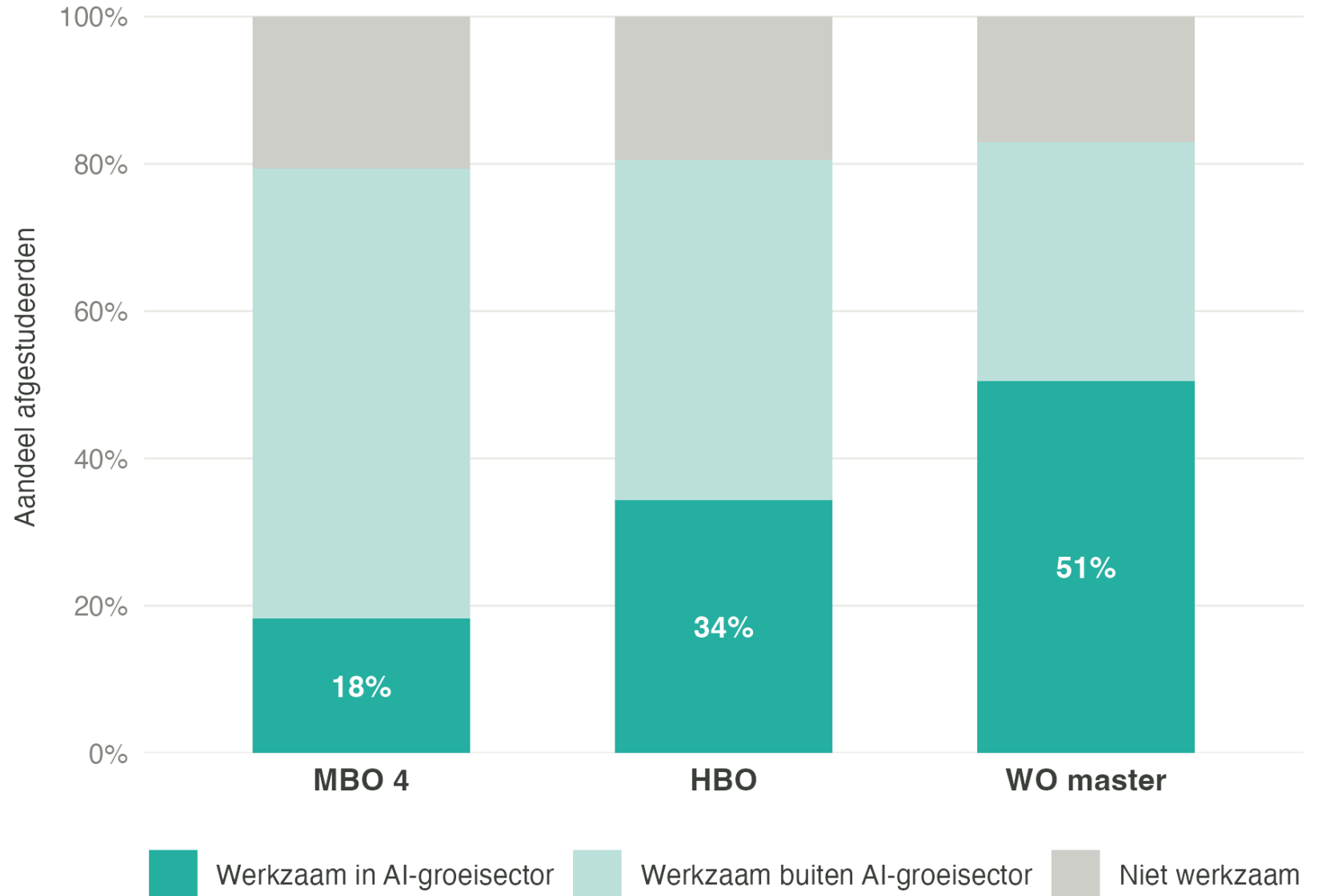

Universitair afgestudeerden werken het vaakst in sectoren die vooroplopen in AI adoptie

Welke afgestudeerden werken in AI-groeisectoren?

Gemiddeld aandeel over cohorten 2016–2024, 12 mnd na afstuderen

WO-masters in ICT, vormgeving, journalistiek en bedrijfskunde vinden sinds 2023 minder vaak werk in sectoren met sterke AI-adoptie

Sortering naar AI-groeisectoren na ChatGPT

Marginaal effect post-ChatGPT (nov. 2022) op kans in AI-groeiector, naar richting x niveau

Noot: Gekleurde cellen significant op 5%-niveau. Grijs cellen niet significant.

Maar de meeste afgestudeerden vinden nog steeds gewoon werk

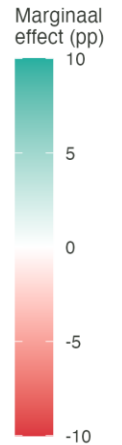
Alleen in marketing, accountancy en administratie is de kans op een baan zelf ook gedaald

Bron: Cnossen (2026)

Werkgelegenheid na ChatGPT

Marginaal effect post-ChatGPT (nov. 2022) op kans op werk, naar richting × niveau

	MBO 4	HBO	WO master
ICT	-2.6pp	-0.2	-1
Kunst & vormgeving	+5.1pp	-1	-0.4
Journalistiek	1.8	-1.5	-1.6
Sociale wetenschappen		1.4	-0.9
Architectuur	1.9	0.3	-0.4
Wiskunde & statistiek		-6.7	-3.1
Management & adm.	+2.6pp	0.6	-1.7pp
Milieu	5.8	3.7	-2
Marketing & sales	+1.9pp	-1.3pp	-5.4pp
Landbouw	0.6	-2.4	-4.4pp
Biologie		1.8	-1.7
Persoonlijke diensten	+2pp	0.3	6.7
Finance & accounting	1.3	-0.7	-2.8pp
Techniek	0.6	0.9	0
Natuurkunde	4	-2.8	-2.1pp
Onderwijs	0	-0.8	-1.1
Recht		2.1	0
Talen		-0.7	0.8
Gezondheid	0.3	-1pp	-0.2
Humaniora		5.6	2.3
Productie	0	1.4	1.2
Veiligheidsdiensten		+3.8pp	0.9
Transport	+3.1pp	+3pp	-1.3
Natuurwetenschappen		-1.6	-3.3
Welzijn	-0.6	0.3	

Noot: Gekeurde cellen significant op 5%-niveau. Grijs cellen niet significant.

Komt dat door AI?
Moeilijk te zeggen
(Waarschijnlijk ook te vroeg)

1

Een korte
geschiedenis van
technologie en de
arbeidsmarkt

Wat kunnen we leren
van het verleden?

2

AI en de arbeidsmarkt

Wat zijn de trends op
dit moment?

3

AI als oplossing voor
arbeidsmarktkrapte

Kan AI de vraag naar
arbeid verkleinen?

**Op basis van voorgaande
technologie én wat we
weten van AI**

a

Technologie zorgt over het algemeen voor **banengroei**, niet voor daling: we kunnen meer, en dat doen we dan ook

b

Omdat AI vooral wordt ingezet in de **dienstverlening** en voor **complexe taken** kun je hier de grootste effecten verwachten

c

Hoe die effecten eruit gaan zien? Deels vervanging, deels nieuwe taken, deels **meer taken**
en vergeet de spillover-effecten in andere sectoren niet!

Is digitalisering de oplossing voor arbeidskrapte?

a

Technologie zorgt over het algemeen voor **banengroei**, niet voor daling: we kunnen meer, en dat doen we dan ook

b

Omdat AI vooral wordt ingezet in de **dienstverlening** en voor **complexe taken** kun je hier de grootste effecten verwachten

c

Hoe die effecten eruit gaan zien? Deels vervanging, deels nieuwe taken, deels meer taken *en vergeet de spillover-effecten in andere sectoren niet!*

platformleeuwarden.nl